

predavati svoj priljubljeni predmet — modroslovje. Dr. Pospíšil je eden izmed najboljših katoliških modroslovcev. Spisal je mnogo modroslovnih del, katere je objavil v „Časopisu katol. duch. obzoru“. Njegovo največje delo „Filosofie podle zásad sv. Tomáše Akv.“ (1883) je pohvalil celo sam Masaryk v „Athaeneu“.

Václav Vladivoj Tomek. 12. junija je v Pragi brez bolečin, tiho umrl poleg Palackega najboljši češki zgodovinar, bivši profesor na praški univerzi, vladni svetovavec, V. V. Tomek. Porodil se je l. 1818. v Kraljevem gradu in od l. 1837. do zadnjega trenutka je neumorno deloval na polju češke zgodovine. O Tomku se misli, da je bil tih, skromen učenjak, ki se je najrajši pečal z znanstvenim delom. In vendar ni tako. Tomek je v svojem življenju preživel mnogo bojev, osobito v prvi polovici svojega življenja. Že prvi korak, ki ga je Tomek storil na slovstvenem

narisal nje poglavitni značaj, dočim je V. V. Tomek s posebno natančnostjo pojasnil mnoge važne periode češke zgodovine. Najimnitnejše delo Tomkovo je „Dějepis mesta Prahy“; v tem delu riše Tomek ne le preteklost mesta Praze v vseh smeréh javnega in tudi zasebnega življenja, ampak pojasnjuje ž njim celo češko zgodovino sploh. Najbolj zanimiva sta III. in IV. del, v katerih se natanko opisuje izvir husitske dóbe in važnost mesta Praze v tedanji dóbi. Delo je tako temeljito, da je bogat vir za romanopisce in leposlovce sploh, zakaj ponuja jim dovolj natančnega gradiva za opisovanje zasebnega in javnega življenja čeških prebivavcev v Pragi. Razen tega dela je Tomek izdal „Základy starého místopisu Pražského“, kjer ima vsaka praška hiša in cerkev svojo zgodovino. Vsa dela Tomkova se odlikujejo po strogi objektivnosti; Tomek je v svojih delih

NEMŠKI CESAR × IN RUSKI CAR ×× NA KROVU LADJE „HOHENZOLLERN“.

polju, mala knjižica „Krátký všeobecný dějepis“, mu je vzbudila veliko sovražnikov, celó preiskavo, v kateri se je govorilo o velikih političnih hudodelstvih. Na prigovarjanje svojega zavetnika grofa Lva Thuna je Tomek spisal knjižico „O zákonských dějinách“, ki je imela biti učni pripomoček na vseh avstrijskih gimnazijah, toda zbok te knjižice je nastal tak boj, da je šlo za Tomkovo existenco. Še hujše je šlo v boju za metodiko avstrijske zgodovine, ali naj velja tudi v poučevanju zgodovine isto načelo, ki velja v politiki, namreč, da bi bil eden narod kladivo, drugi pa naklo, naj li velja znanstveno načelo ali načelo superiornosti. — Vseh Tomkovih zgodovinskih del tu ne moremo naštet, omenjamo samo, da je Palacký s svojim epohalnim delom odprl Čehom imeniten dom narodne zgodovine in je jasno

gledal le na pozitivnost v zgodovini in na bistvene dokaze in vire; ni bil prijatelj negotovega domnevanja ali pa puhlih fraz: raditega je tudi njegov zlog kratek in jedrnat.

Dr. Servác Heller. Pred kratkim je tiho praznoval šestdesetletnico zaslužni publicist in češki romanopisec dr. Servác Heller. V svoji mladosti je bil dr. Heller vzgojitelj v neki bogati moskovski družini, sedaj je že od l. 1870. urednik „Národních Listů“. Ker dobro pozna Rusko, je spisal za podlistek „Nár. Listů“ neštevilno množino zanimivih črtic in člankov o Rusiji. Nekatere črtice je S. Heller zbral in izdal v knjigah pod naslovom „Moskva v obrazech“, „Život na Rusi“, „Petrohradské kalejdoskopy“. S. Heller je uradoval „Lumír“, s Sv. Čechom je ustanovil list „Květy“, za katerega je spisal svoj